

Monumentnummer*: 532331

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **16 september 2016**
Kadaster deel/nr **82818/65**

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Utrecht		Utrecht		Utrecht			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kapeldwarsweg	18 C	C		3566 MP	Utrecht		
Kapeldwarsweg	18 B	B		3566 MP	Utrecht		
Kapeldwarsweg	18 A	A		3566 MP	Utrecht		
Kapeldwarsweg	18			3566 MP	Utrecht		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Utrecht		H					2208

Omschrijving**

Cluster 33. Bomvrije kazerne C.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

BOMVRIJE KAZERNE C als in 1874 gebouwd, aardgedekt hoofdonderdeel van het Fort Blauwkapel. Een kazerne is een verblijfsgebouw voor soldaten en hun uitrusting. Het waren de Fransen die eind 18de, begin 19de eeuw het stelsel invoerden, soldaten in kazernes te legeren; kazernes zijn vanaf die tijd deel gaan uitmaken van forten, maar hiernaast zijn er ook vele als afzonderlijke bouwwerken binnen of buiten de bebouwde kommen (steden) tot stand gekomen. De binnen de 19de-eeuwse forten en andere werken gesitueerde kazernegebouwen waren gewoonlijk als bomvrije onderkomens geconstrueerd, dat wil zeggen dat ze bestand dienden te zijn tegen vijandelijk vuur. Als bouw materiaal werd aanvankelijk metersdik metselwerk en later (gewapend) beton toegepast, terwijl als dekking van het dak en de frontzijde(n) bovendien een aanaarding plaatsvond. De niet binnen forten of andere werken gelegen kazernes waren

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

al dan niet speciaal voor die bestemming opgerichte en ingerichte gebouwen met accommodatie voor de (permanente) legering van militairen, vaak ook voorzien van andere militaire faciliteiten, zoals exercitieterreinen. Het kazernegebouw C van het Fort Blauwkapel ligt op het noordoostelijke bastion van het fort en behoort tot de aan drie zijden en bovenop met aarde gedekte, bomvrije gebouwen. De enig zichtbare gevel is naar het zuidzuidwesten (keelzijde) gericht. Het kazernegebouw is in de jaren 2008-09 gerestaureerd en heringericht om te worden verhuurd in wooneenheden. Het min of meer vergelijkbare kazernegebouw B, op het noordoostelijke bastion, bestaat niet meer.

Omschrijving

BOMVRIJE KAZERNE C (1874) van het Fort Blauwkapel, opgetrokken in schoon metselwerk, afgedekt met aardlagen. In de gevel acht getoogde ingangen met aan weerszijden telkens een getoogd venster; alle gevelopeningen voorzien van luiken. De overigens vlakke, een bouwlaag tellende gevel eindigt met een schuin aflopende keermuur. In het interieur overwelfde ruimten, waarvan een aantal onderkelderd. Bomvrije kazerne gebouwd in 1874 - zie gevelsteen - aan de noordoostzijde van het fort. Het geheel in schoon metselwerk met geknipte voegen opgetrokken werk is afgedekt met aardlagen en in oorsprong aan de rechterzijde en de achterzijde geheel aangeaard. Korte linker zijgevel voorzien van enkele openingen / schietgaten. In de hoofdgevel zitten 8 ingangen met aan weerszijden telkens twee vensters. Elke deur met de twee vensters is gevat in een gemetselde rondboog, die de daarachter gelegen ruimte aangeeft. Hardstenen sluit- en andere stenen vormen een decoratief element van deuren en raamopeningen. Het interieur bestaat uit 8 overwelfde ruimten, waarvan de achterste (oostzijde) een stuk kleiner van oppervlakte is en is onderkelderd (deze ruimte diende in oorsprong als privaat). De overwelfde ruimten zijn via bescheiden openingen - direct achter de voorgevel gesitueerd - onderling met elkaar verbonden. Per twee gewelven zijn er ontluichtingskanalen aangebracht. De deuren en de vensterluiken zijn alle origineel.

De BOMVRIJE KAZERNE C van Fort Blauwkapel is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een onderdeel uit 1874, als voorbeeld van een aardgedekt, bakstenen, bomvrij bouwwerk.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het in verschijningsvorm de kenmerken vertoont die het toenmalige defensieve doel onderstrepen.

* Het onderdeel is tamelijk goed bewaard, mede omdat het bouwwerk zich na restauratie qua exterieur in vrijwel de toestand bevindt waarin het rond 1875 verkeerde.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Bomvrij militair object

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument